

EIDSVOLL KOMMUNE

FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 2014/ØKONOMIPLAN PERIODEN 2014 – 2017.

- **VENSTRES FORSLAG TIL ENDRINGER**

"Eidsvoll Venstre er på mange måter debattskaperen i Eidsvoll. Det lille sentrumspartiet er så godt som uten innflytelse både i lokalpolitikken og i den nasjonale politikken, men har en rekke dyktige tillitsvalgte som er flinke til å få sine forslag på agendaen. Derfor blir Venstre fortsatt viktig. Mange av forslagene er gode og, ikke minst, debattskapende."

EUB på lederplass 20.juli 2013.

Innledning

Eidsvoll er en kommune med store utfordringer i økonomiplanperioden. Disse utfordringene er knyttet til både et vedlikeholdsmessig etterslep i flere sektorer, samt behovet for nye investeringer.

Forslaget til budsjett for 2014 og økonomiplan for perioden 2014 – 2017 inneholder forslag til store investeringer i flere sektorer, noe som vil binde opp midler i driftsbudsjettet for de kommende årene - gjennom betaling av renter og avdrag. Investeringene kan ikke unngås. De er et resultat av manglende vilje og evne fra de folkevalgte i Eidsvoll gjennom flere perioder til å gjøre langsiktige prioriteringer av f.eks løpende vedlikehold og nødvendige investeringer innenfor flere sektorer. Dette må det gjøres noe med nå.

Større vilje til nødvendige investeringer

Nå står kommunestyret overfor viktige avgjørelser, som peker ut retningen for Eidsvoll fremover. Det ser ut til at viljen til å ta de nødvendige avgjørelsene er større nå enn de var ved behandlingen av budsjettet for 2013. Innbyggerne i Eidsvoll må være forberedt på et strammere tjenestetilbud, fordi midlene til betaling av avdrag og renter på nødvendige investeringer må tas fra driftsbudsjettet. Når investeringene er gjort og tjenestetilbudet er blitt bedre vil dette forhåpentligvis gi som effekt at både bedrifter og privatpersoner ser Eidsvoll som en attraktiv kommune å etablere seg i. Dette igjen vil bedre kommunens økonomi.

Venstres kommune har større frihet til reelt selvstyre

Venstre har ambisjoner på Eidsvolls vegne, og mange forslag til hvordan kommunen skal levere et godt tjenestetilbud til sine innbyggere. Venstre ønsker *en helt annen frihet* for den enkelte kommune til selv å påvirke både hvilke oppgaver som skal løses, hvordan disse skal løses – og hvilke økonomiske rammer kommunen skal ha. Disse lovmessige og økonomiske rammene avgjøres av Stortinget. Venstres budsjettforslag i kommunestyret må derfor tilpasses de lovmessige og økonomiske rammer kommunen *faktisk* har.

Åpenhet om og innsyn i budsjettprosessen

Venstre sa *nei* til å forhandle om budsjett med de borgerlige partiene Høyre, FrP, og KrF, og Eidsvoll Demokratiske Bygdliste. Grunnen var at forhandlingene skulle foregå bak lukkede dører, og partiene ikke offentlig skulle flagge sine prioriteringer mens forhandlingene foregikk. Venstre mener det er en helt naturlig demokratisk prosess å forhandle om både budsjett og andre saker. Og hvis velgerne skal se hvor mye hvert parti har måttet gi for å komme frem til et kompromiss bør partiene fortelle hva som er deres primære standpunkter og forslag. En tredje grunn til ikke å forhandle om budsjett med de nevnte partier var at det ikke var bygget opp et samarbeidsklima i løpet av året som har gått - hverken i utvalgene, formannskapet eller kommunestyret - som har gjort det naturlig å delta i slike forhandlinger.

Ordfører Einar Madsen (Ap) fortjener ros for å ha *åpnet opp* budsjettprosessen ved å invitere alle partiene – også de to partiene som ikke er med i formannskapet - til et arbeidsmøte 03.12 for å se hva det var mulig å bli enige om. Partiene som ikke vil ha eiendomsskatt forhandlet men kom ikke i mål. Et nytt arbeidsmøte er tillyst 09.12, dagen før kommunestyret skal behandle og vedta budsjett og handlingsplan. I skrivende stund er det derfor ikke klart hvordan et budsjettforlik vil se ut. Mye gjenstår; utgifts- og inntektssiden av driftsbudsjettet for *hele* fireårsperioden handlingsplanen gjelder, hva som skal inkluderes i og hvor stor takten i investeringene skal være. Om Venstre kommer til å være en del av et flertall for et budsjettforlik er derfor for tidlig å si.

Venstres kampsaker er blitt politisk felleseie

Saker Venstre har kjempet for gjennom hele valgperioden ser nå ut til å være på plass både i rådmannens budsjettforslag og i de andre partienes endringsforslag. Det gjelder bygging av nye

skoler til erstatning for Vilberg barneskole og Vilberg ungdomsskole, større driftsrammer til skolene, mer satsning på forebyggende arbeid blant barn og unge, mer satsning på IKT både i skolesektoren og helsesektoren, og bruk av tekniske løsninger som kan skape mer åpenhet om, innsyn i og mulighet for større deltagelse i demokratiske politiske prosesser; direkte overføringer/live-streaming fra møter i kommunens folkevalgte organer.

At disse sakene nå ser ut til å bli felleseie i flere partier har ikke kommet gratis. Venstre har jobbet hardt for disse sakene – og måttet tåle både latterliggjøring og motstand. Gjennomslagene Venstre *kan få* i budsjettet for 2014 og handlingsplanperioden 2014 – 2017 viser at også et lite parti med begrensede ressurser kan nå igjennom. Så lenge man ikke bøyer av for motstanden, men fortsetter å jobbe for det man tror på.

En god kommune å leve i

Venstres mål er at Eidsvoll skal være en god kommune å leve i, ikke bare å bo i. Barn og ungdom i barnehage og skole skal ha et læremiljø som gir gode fysiske rammer for et pedagogisk tilbud preget av kvalitet. De eldre skal sikres en verdig alderdom der kommunens tjenestetilbud er tilpasset den enkeltes behov. Det skal være et godt investeringsklima, som bidrar til at det skapes arbeidsplasser i Eidsvoll.

Eidsvoll skal være en attraktiv kommune å vokse opp i, jobbe i, bli gammel i, og leve i – for alle.

Knut Bakkehaug, kommunestyrerepresentant Eidsvoll Venstre
07.12 2013

Veksten må skapes i hele kommunen!

I 2013 har det foregått en debatt i lokale medier og mellom partiene om hvordan og ikke minst hvor utviklingen i Eidsvoll skal skje i årene fremover. Venstre mener at de folkevalgte i større grad må sette premissene for utviklingen.

Til Romerikes blad uttalte Prognosesenterets Bjørn Erik Øyen den 13.11 2013: «- Når utbyggerne får bestemme, blir resultatet tilfeldig.» Avisen skriver videre: «Øyen mener utviklingen i hele Norge styres for mye av tilfeldigheter og for lite av politikk. Ønsket om å øke antall kunnskapsbaserte arbeidsplasser blir nå bare en visjon.» «- Det er vekst nok å ta av, utsiktene for Norge er gode, minst fram til 2025. Den som vil vinne må imidlertid ha en vilje og en retning, tilby arbeidsplasser og boliger. Det er nøkkelen, sier Øye.»

Utviklingen i Eidsvoll var tema også på årsmøtet i Eidsvoll Venstre, som vedtok en resolusjon med oppfordring til de andre partiene i kommunestyret:

«Årsmøtet i Eidsvoll Venstre oppfordrer partiene i kommunestyret til å legge til rette for vekst i hele kommunen. Eidsvoll er en kommune med grønt og landlig preg, og Venstre vil at det fortsatt skal være slik. Venstre vil i årene fremover jobbe for å forene to mål i den videre utviklingen i Eidsvoll; å bevare landbruksjord og fortette ved kollektivknutepunkter.»

Kommunene i Akershus opplever stor vekst, og Eidsvolls folkevalgte må legge til rette for at også Eidsvoll fremstår som attraktivt for folk som ønsker å bo i Akershus og bedrifter som ønsker å etablere seg. Da må kommunen kunne tilby gode boforhold, nærmiljøer og utvikle kommunale tjenester som skole- og helsetilbudet. Kommunen må være i forkant av utviklingen. Da må de folkevalgte ha visjoner, samt vise mot og dristighet.

De siste årene har den sydlige delen av kommunen vært "vekstmotor" i Eidsvoll., ved at nye boliger og næringsvirksomhet først og fremst kommet sør i kommunen. Nå er det på tide å utvikle Sørbygda videre; skape gode bomiljøer, trygge trafikksikkerhetsforhold gjennom etablering av gang- og sykkelveier, og rekreasjonstilbud - slik at Sørbygda fremstår med et mer helhetlig preg enn i dag.

Venstre mener at det i større grad enn i dag legges til rette for boliger og næringsvirksomhet ut i og rundt Sundet (Eidsvoll stasjon), ved Minnesund og Langset, og i Feiring. Befolkningsvekst nord i kommunen vil gjøre det nødvendig og naturlig å etablere en ny togstasjon på Langset. Eidsvoll Venstre vil i samarbeid med Venstres stortingsgruppe jobbe for å etablere en slik togstasjon. Når togtilbudet via fra Eidsvoll via Dal mot Jessheim åpnes for persontrafikk vil Sundet være et av de beste kollektivknutepunktene i landet.

Ved å følge Venstres strategi vil veksten spres til midtre og nordre deler av kommunen, og man bevarer landbruksjord samtidig som det legges til rette for at folk i størst mulig grad skal benytte kollektivtrafikk. Å forene disse to målene er også god miljøpolitikk.

Venstre inviterer de andre partiene i kommunestyret til en fremtidsdugnad som ivaretar veksten på en måte som bevarer det beste ved Eidsvoll; et grønt preg og gode nærmiljøer.»

Budsjett og handlingsplan er det viktigste styringsdokumentet kommunestyret har for å angi retningen for kommunen. Både arealplandelen av kommuneplanen og reguleringsplaner er andre viktige styringsdokumenter de folkevalgte aktivt bør bruke for å styre kommunens utvikling.

2013 – det tapte året

Budsjettet for 2013 ble vedtatt med stemmene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Venstre anser 2013 som et tapt år for kommunen.

«Med befolkningsvekst vil Eidsvoll få flere innbyggere som betaler mer i skatt, og økede overføringer fra staten. Rentenivået har aldri vært lavere. Nå er rett tidspunkt å gjøre investeringer i skole og omsorgstjenester - før befolkningsveksten kommer.» Dette sa Venstres kommunestyrerepresentant Knut Bakkehaug i debatten om budsjett og økonomiplan i kommunestyremøtet 11.12 2013.

Det må dessverre konstateres at kommunestyrets flertall ikke delte Venstres syn om å gripe sjansen til å sette i gang med de store prosjektene Eidsvoll trenger. Det ble ikke satt i gang arbeid med å prosjektere nye skoler til erstatning for Vilberg barneskole og Vilberg ungdomskole. Helt på slutten av året, da Norconsults utredning ble presentert for Utvalg for oppvekst og levekår, kom de andre partiene til samme konklusjon som Venstre har poengtert siden før valget i 2013; det trengs nye skoler.

Skolesektoren fikk kuttet sine driftsbudsjetter, men dette ble delvis rettet opp med en tilleggsbevilgning på 2 mill kr. - under seks måneder etter at budsjettet for 2013 var vedtatt. Også allmenkulturen fikk redusert sine bevilgninger, med 1 million kroner. Kuttene var helt unødvendige, for *overskuddet* kommunen har fått i 2013 er langt større enn beløpene som ble kuttet.

DRIFTSINNEKTER

Nei til eiendomsskatt

Eidsvoll Venstre vil advare mot at Eidsvoll kommune ved å innføre kommunal eiendomsskatt vil sementere inntektsfordelingssystemet slik det i dag fungerer. Det er i dag stor forskjell mellom statlig rikdom og kommunal ressursknapphet.

I dag forutsetter staten en viss årlig vekst i kommunene. De kommuner som har høyere vekst enn forutsatt blir fratatt merinntekter til fordel for kommuner som har lavere vekst enn forutsatt. I tillegg blir ikke kommunene som har stor befolkningsøkning tilstrekkelig kompensert for de merutgifter kommunen dermed får i sitt tjenestetilbud. Denne inntektsmodellen forutsetter en statisk utvikling, som i tillegg medfører at kommuner med stor vekst får en vanskeligere økonomisk situasjon. Eidsvoll burde alliere seg med de andre kommunene i Akershus for å få til en endring av dagens overføringssystem fra staten til kommunene, fremfor å godta statens premis om manglende utnyttelse av inntekspotensialet.

Staten har mye penger til disposisjon. Venstre ønsker ikke at staten skal bruke mer penger, men fordele dem annerledes. Kommunene er det offentlige service- og forvaltningsnivået som er nærmest innbyggerne, og som derfor burde få tilført en større andel av statlige midler. I tillegg bør hele systemet for såkalt lokalt selvstyre revurderes fullstendig. I dag har staten både kontroll over hvilke oppgaver, inntekter og utgifter kommunene skal ha. Lokalpolitikere har meget begrenset handlefrihet; som handler om å gjøre det beste ut av situasjonen.

Eiendomsskatt kan også ses på som et middel til inntektsutjevning mellom borgerne. Venstre mener at eiendomsskatt i én kommune ikke kan ses løsrevet fra resten av skattesystemet. Venstre mener at inntektsutjevning ikke er en kommunal oppgave, men er et spørsmål som må avgjøres på rikspolitisk nivå.

Eidsvoll Venstre vil ikke innføre eiendomsskatt i økonomiplanperioden.

Moderat øket skatteanslag

Venstre budsjetterer med 1% øket skatteinngang hvert av de tre siste årene i økonomiplanperioden. Ved forrige budsjettbehandling fikk Venstre kritikk for dette, og det ble sågar hevdet at det er ulovlig.

Utgangspunktet for Venstres økte skatteanslag er ikke en økning av Eidsvoll sin relative skatteinngang pr. innbygger mot gjennomsnittlig skatteinngang pr. innbygger i Norge. Venstres utgangspunkt: Den gjennomsnittlige skatteinngang pr. innbygger i Norge og Eidsvoll har over tid økt. Videre har befolkningen i Eidsvoll økt kraftig og denne økningen vil antakelig fortsette. Det er også slik at KS i denne forbindelse har opplyst at ved vesentlig sterkere befolkningsvekst enn landsgjennomsnittet kan man forvente en realinntektsvekst ca. lik differansen mellom befolkningsveksten i egen kommune og landet. Det er denne realitetsinntektsveksten Venstre har brukt i salderingen av vårt budsjettforslag.

Venstre mener at kommunestyret i budsjettet og i andre saker må ta langt mer offensive grep for å gjøre Eidsvoll til en attraktiv kommune å bosette seg i, og for bedrifter å etablere seg i. Som arbeidsgiver er kommunen en viktig faktor i å tiltrekke nye innbyggere til Eidsvoll. I tillegg til å skape rammebetingelser for folk og bedrifter kan kommunen ved å ha attraktive arbeidsplasser kan

kommunen også som arbeidsgiver bidra aktivt til å tiltrekke nye innbyggere til Eidsvoll. Summen av nye innbyggere, bedrifter og kommunalt ansatte kan styrke kommunens økonomi.

Andre inntekstposter

Venstre reduserer overskuddet rådmannens har budsjettet med de tre første årene i økonomiplanperioden. Økede inntekter for kommunen vil i større grad være disponible mot slutten av perioden, og dermed synker også behovet for å redusere det foreslåtte budsjettoverskuddet.

Rådmannen har foreslått salg av kommunal eiendom, noe Venstre støtter. Mindre kommunal eiendom vil medføre reduserte utgifter til drift og administrasjon av eiendomsmassen.

Kommunen har et everksfond. Kommunen har et valg mellom å øke låneopptaket til investeringer, og å bruke av kommunens fond istedet. Fondets midler kan imidlertid ikke brukes til drift. Derimot kan avkastningen fra fondet brukes til driften av de kommunale tjenestene.

Reduserte utgifter

Venstre har lagt opp til en generell effektivisering på 2 mill kr i 2014, og 3 mill. kr hvert av de tre øvrige år i langtidsperioden, til sammen effektiviseringsgevinst på 11 mill. kr over fire år. Et moderat beløp som det bør være mulig å nå.

Det er også lagt opp til å spare mindre beløp ved å redusere bevilgningene til DGI og eStab, og en del andre poster.

MIDLER TIL INVESTERINGER

Eidsvoll kommune må investere mye i årene fremover. Spesielt innen skolesektoren, men også innen helse og eldreomsorg. Kommunen har et valg mellom å øke låneopptaket til investeringer, og å bruke av kommunens fond isteden. Det er ikke opplagt hva som er mest fornuftig å gjøre. På grunn av et lavt rentenivå kan det være gunstig å låne midler til investeringer. Konsekvensen er imidlertid at mer av driftsbudsjettet bindes opp til betaling av renter og avdrag på lån. Det kan være bedre å bruke av kommunens fond. Det må regnes på konsekvensene av begge alternativer. Fordi opplåningen i rådmannens budsjettforslag er lagt til 2016 og 2017, kan kommunestyret i løpet av 2014 få seg forelagt en sak om hva som økonomisk sett er best for kommunen.

Investeringer til bygging av nye skoler på Vilberg

Rapporten fra Norconsult har gitt Venstre medhold i at det må bygges nye skoler til erstatning for Vilberg barneskole og Vilberg ungdomskole. Rapportens utredning legges til grunn når behovet for investeringsmidler til disse to skolene skal legges inn i handlingsplanperioden.

Det koster 441 millioner kroner å få de skolebyggene i Vilberg skolekrets som det er behov for. Investeringen Deles ca. likt mellom årene 2016 til 2019, Dersom det avsettes 115 millioner pr år vil dette tilsammen bli 450 millioner.

Venstre reduserer opplåning i 2015 med 30 millioner kroner. For 2016 og 2017 økes opplåningen, jfr. avsnittet over.

DRIFT - VENSTRES PRIORITERINGER

Driftsrammen til skolesektoren økes med 3 mill kr i 2014 og 2015, og 3,5 mill. kr i 2016 og 2017. Ideelt sett burde driftsbudsjettet økes mer. Av den foreslåtte økningen øremerkes 0,5 mill. hvert år til digitale prosjekter; innkjøp av digitale læremidler, og skolering i bruk av disse.

For å holde tritt med utviklingen innen digitale læringsmidler er det avgjørende at skolene i Eidsvoll investerer i utstyr og kompetanse. PC'er bør erstattes med framtidsrettet nettbrett-teknologi. I forbindelse med styrking av skolebudsjettet, er det satt av 500 000 kr hvert år til nye fremtidsrettede digitale læringsprosjekter og til innkjøp av digitale læremidler.

Kartlegging av «kostnadsdriverne»; hva som gjør noen skoler i kommunen dyrere å drive enn andre har vært viktig for Venstre, helt siden skolestrukturrapporten ble fremlagt. Kommunestyret vedtok på slutten av 2013 etter forslag fra Venstre å sette i gang et utredningsarbeid for å finne disse kostnadsdriverne. Denne utredningen vil ikke ha direkte innflydelse på driftsbudsjettet for skolene i 2014, men kan være viktig for hva det skal bevilges penger til innenfor denne sektoren i resten av handlingsplanperioden.

DGI og eStab: Drift og investering. Venstre er ikke fornøyd med utviklingen innen IKT-området for kommunen. Med en såpass kraftig stigning i kostnadene, forventer vi større effekt av investeringene. Det bør fremlegges en analyse for oppbygging av bestillerkompetanse og ansvar for gjennomføring av IKT-prosjekter i egen organisasjon. I forbindelse med evalueringen av DGI og eStab bør det også vurderes om kommunens IKT-drift bør konkurranseutsettes. Inntil videre videreføres kostnadene til DGI og eStab tilsvarende 2013.

Det er behov for et eget innsatsteam innenfor helsetjenesten, noe som kan bidra til å redusere antallet institusjonsplasser i eldreomsorgen. I budsjettforslaget settes det av 2 mill. kr hvert år i økonomiplanperioden. Midlene tas gjennom omdisponering innenfor rammen av budsjettforslaget fra rådmannen; posten til Vilberg kompetansesenter reduseres tilsvarende.

Digitalisering innen hjemmetjenesten vil lette koordinering av arbeidet for de ansatte. Det er lagt inn 100 000 kr hvert år i perioden.

Forebyggende arbeid barn og unge - psykososialt miljø på skolene. Skolenes psykososiale kompetanse bør styrkes. Skolehelsetjenestens budsjett til kompetansehevede tiltak bør derfor styrkes. For å styrke det psykososiale miljøet og bistå lærerne i utenomfaglige problemstillinger, bør det ansettes miljøarbeidere. Miljøarbeiderne skal ikke være dedikert til en skole, men være forberedt på å bistå der behovet er størst.

Eidsvoll Ressurssenter på Bønsmoen skole bør fullfinansieres. Det bør fremlegges en sak for kommunestyret tidlig i 2014 med forslag til inndekning av manglende beløp på kr 1,2 mill. En løsning kan være at økningen på 1,6 til *Eidsvoll Læringscenter* bør sees i sammenheng med Eidsvoll Ressurssenter, og at beløpet fordeles slik at ressurscenteret blir fullfinansiert.

Verneombudet i Eidsvoll kommune bør være ansatt i 100% stilling. Eidsvoll kommune har de siste årene vært gjennom mange omstillinger og innsparingsrunder. Dette har vært nødvendig, men det er ikke vanskelig å forstå at de ansatte kan føle utrygghet og usikkerhet i en slik situasjon. Fokus på helse, miljø og sikkerhet er viktig på alle arbeidsplasser. Også trygghet i arbeidssituasjonen hører

med i denne sammenhengen. Det er åpenbart at omstilling kan skape utrygghet, som virker inn på både arbeidsmiljøet og den enkelte arbeidstagers helse. Eidsvoll kommune er en stor arbeidsplass, og oppgavene til et hovedverneombud er mange. Dette i seg selv tilsier et verneombud i full stilling. At kommunen er i en omstillingsprosess gjør det bare enda viktigere at hovedverneombudet får konsentrere seg fullt ut om oppgavene som er tillagt stillingen.

Frivillige lag og foreninger bidrar til både den generelle trivselen, folkehelsen og til å gi folk et meningsfylt fritidstilbud. Tilskuddet til lag og foreninger foreslås øket med 250 000 kr hvert år i økonomiplanperioden.

Den kommunale ungdomsklubben i Badet opplever svikt i besøkstallet blant ungdomsskoleelever, mens private ungdomsklubber har tilbud som er ettertraktet i samme aldersgruppe. Private ungdomsklubber gis derfor et øket tilskudd på 250 000 kr. Midlene tas gjennom omdisponering innenfor rammen av budsjettforslaget; fra midlene til den kommunale ungdomsklubben i Badet.

Allmenkulturen fikk et kutt for 2013 som både kommunalt ansatte, frivillige og brukere opplevet som dramatisk. Venstre foreslår en beskjeden økning på 250 000 kr hvert år i perioden. Bevilgningen kunne vært større, men selv små midler kan utløse øket frivillig aktivitet og kreativitet som skaper opplevelser hvis verdi må anses som langt større enn beløpet i seg selv. Kulturelle opplevelser gir mulighet for individuell refleksjon, samtidig som det styrker nærmiljøet. Dette er spesielt viktig for Sundet som kommunesentrum og tettsted.

Sundtoppen bør opparbeides til park. Sundtoppen er uløselig knyttet til Sundets identitet, og Sundets største grønne lunge. Som et ledd i styrkingen av Sundet som sentrum i kommunen bør det legges frem en egen plan for kommunestyret, om hvordan en park kan opparbeides på Sundtoppen. Det settes av til sammen 200 000 kr til formålet i handlingsplanperiodens første år.

Serviceanlegg for båter og biler bør etableres på Skjoldnestangen. Dette vil være viktig for utviklingen av Sundet både som tettsted og for handelsstanden. Som en start på arbeidet for å utvikle Sundets fasiliteter bør det etableres ladepunkter for el-biler i Sundet. Tilreisende med behov for å lade el-biler vil kunne benytte ladetiden for bilen til å se seg om og til å handle i Sundet. For å benytte seg av tilskuddet fylkeskommunen har etablert for slike ladepunkter bør det utarbeides en strategi for ladepunkter for elbiler i Eidsvoll kommune.

Sommeråpent SFO er et tilbud kommunen har hatt hvert år. Tilbudet ble imidlertid fjernet i budsjettet for 2013, vedtatt av Ap og FrP. Dette er et viktig tilbud, fordi ikke alle foreldre klarer å harmonere sin ferie med skolens sommerferie. Derfor bør dette tilbudet gjenopprettes.

TV-overføring/live-streaming av møter i folkevalgte organer i Eidsvoll vil bidra til åpenhet om og innsyn i politiske prosesser, og kan skape interesse for deltagelse i disse prosessene i kommunen. Det settes av midler i budsjettet til dette tiltaket.

INVESTERINGER

Nye skoler må bygges, til erstatning for Vilberg barneskole og Vilberg ungdomskole. Dette synes det å være enighet om, etter at Norconsult la frem sin utredning om saken for Utvalg for oppvekst og levekår i møtet 19.11 2013. Økonomisk vil det være et stort løft for Eidsvoll kommune, men det er en prioritert oppgave å gjøre dette raskt som mulig.

Elevene fortjener et bedre og mer oppdatert læringsmiljø enn den eksisterende skolen kan gi dem. De ansatte fortjener bedre arbeidsomgivelser og –miljø enn skolen tilbyr i dag. Ikke minst bør skolen flyttes av hensyn til trafikksikkerheten i området der dagens skole ligger.

De kommunale utleieboligene er i en dårlig forfatning, har EUB dokumentert. Det er viktig å sette i gang med å bygge nye boliger. Det haster med dette arbeidet, og det foreslås 6 mill. kr mer til dette i 2014 enn i rådmannens budsjettforslag.

KAN MIDLER TIL BEDRE VELFERDSTILBUD FRIGJØRES VED INNØRING AV «BESTE PRAKSIS»?

Organisasjonen NHO Service utgav i august 2014 rapporten «Sammen for velferd i Eidsvoll kommune»¹. I innledningen til rapporten står det:

«Målet med denne analysen er å spre kunnskap og vise muligheter for ulike alternativer i kommunal tjenesteproduksjon. Effektiv utnyttelse av knappe ressurser i kommunene tilsier et kontinuerlig fokus på forbedring. Målet må være å oppnå gode tjenester til så mange som mulig. Den demografiske utviklingen og økende forventninger til valgfrihet og tjenestenivå, krever en ressursanvendelse som gjør kommunen bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer. Vi må rett og slett øke produktiviteten i kommunal tjenesteproduksjon. Resultatet av økt produktivitet i kommunen er mer velferd ut av knappe ressurser.»

NHO Service maner selv til varsomhet i bruk av rapportens tall og konklusjoner:

«Denne kostnadsanalysen er en indikator på potensialet ved beste praksis i kommunal oppgaveløsning. Beregningene er forholdsvis enkle og baserer seg på et begrenset antall nøkkeltall.

Tallene for mulige effektivitetsgevinster må sees som grove anslag og anvendes med varsomhet. En mer detaljert analyse kan indikere at din kommune har særskilte brukere eller spesielle forhold som gjør at tallene angitt som beste praksis er for lave for den aktuelle kommunen.»

NHO-rapporten tar for seg fire konkrete områder innenfor kommunens tjenesteproduksjon:

«Denne analysen illustrerer mulige ressurser som kan frigjøres og omdisponeres ved å følge det NHO Service betegner som 'beste praksis' på fire helt sentrale kommunale kostnadsområder. Disse er sykehjem, hjemmesykepleie og -hjelp, renhold og drift av kommunale formålsbygg. Sammen utgjør kostnadene en vesentlig andel av samlede utgifter i kommunen.

Beste praksis tar utgangspunkt i kostnadsnivået i de mest ressurseffektive kommunene og prisnivået hos private leverandører slik det fremgår fra anbudsprosesser.»

Her er konklusjonene i rapporten på de fire områdene som er vurdert:

SYKEHJEMSDRIFT

«Muligheter ved beste praksis

Dette avsnittet viser en beregning av mulig kapasitetsøkning innen sykehjemdrift. Kostnader rapportert av kommunen er sammenlignet med beste praksis. Differansen er multiplisert med antall sykehjemsplasser i kommunen.

Nøkkeltall: Eidsvoll kommune

- o Kostnader i dag er beregnet til 85 millioner kroner.*
- o snittpris pr. plass er ca. 706 500 kr. (SSB).*

¹ http://legacyweb.nho.no/getfile.php/Offentlig%20sektor/Fylker/Akershus/Regneeksempler/237_Eidsvoll.pdf

- o Kostnad beste praksis er beregnet til 80 millioner kroner.
- o Differansen på 5 millioner kroner tilsvarer 7 nye sykehjemsplasser ved beste praksis.»

HJEMMETJENESTER

«Muligheter ved beste praksis

Hjemmetjenester leveres til mottakere basert på antall vedtakstimer. Kommunen oppgir hvor mange slike vedtakstimer som produseres, men ikke hvor mye ressurser som direkte benyttes til å produsere disse tjenestene. Den kommunale kostnaden per vedtakstime er beregnet av NHO Service. Denne kostnaden er sammenlignet med oppnådde priser i anbudsrunder.

Nøkkeltall: Eidsvoll kommune

- o Kostnader i dag er beregnet til 113 millioner kroner.
- o Kostnad beste praksis er beregnet til 92 millioner kroner
- o Differansen betyr at 106 nye mottakere kan få tjenesten.
- o I dag har 640 mottakere praktisk bistand og/eller hjemmesykepleie»

DRIFT

«Med en omfattende bygningsmasse og store arealer følger det behov for vedlikehold og driftsoppgaver. I denne beregningen er et kostnadsanslag for kommunale kostnader sammenlignet med priser som oppnås i lignende anbudsprosesser når næringsdrivende får hjelp av eksterne leverandører.

Nøkkeltall: Eidsvoll kommune

- o i dag driftes og vedlikeholdes et areal på om lag 83 400 kvm.
- o Kostnader i dag er beregnet til 29,9 millioner kroner (358 kr. pr kvm.)
- o Kostnader beste praksis er beregnet til 22,5 millioner kroner (270 kr. pr. kvm.)
- o Differansen utgjør 7,4 millioner kroner.»

RENGJØRING

«Muligheter ved beste praksis

Kommunen er en betydelig eiendomsbesitter. Store areal må derfor rengjøres regelmessig. Her er det gjort et anslag på en effektiviseringsgevinst ved bruk av eksterne leverandører til disse oppgavene. Anslaget er basert på antall kvadratmeter med formålsbygg i kommunen og typiske kostnader i kommune og hos private leverandører.

Nøkkeltall: Eidsvoll kommune

- o I dag renholdes et areal på om lag 83 400 kvadratmeter.
- o Kostnader i dag er beregnet til 18,8 millioner kroner.
(pris pr. kvm. rengjort areal 225 kroner).
- o Kostnader beste praksis er beregnet til 14,2 millioner kroner
(pris pr. kvm. rengjort areal: 170 kroner).
- o Differansen utgjør 4,6 millioner kroner. «

Funnene i rapporten for Eidsvoll kommune oppsummeres slik:

«Frigjorte ressurser i Eidsvoll kommune

Ved beste praksis innenfor de fire kommunale tjenestoområdene; sykehjem, pleie- og omsorgstjenester, renhold og drift og vedlikehold, er det anslått at betydelige ressurser kan frigjøres til mer velferd. En overgang til endrede metoder eller andre leverandører tar noe tid. I tillegg gir lokale variasjoner i kvalitet, behov og problemstillinger ulik organisering og kostnader. Beste praksis i denne analysen ikke en fasit for et kostnadsnivå en kan oppnå innen kommunal tjenesteproduksjon, men det er en indikator på hvilket potensial som foreligger. Ved indikasjoner på store ressursgevinster bør den enkelte kommune gjøre en gjennomgang av egne kostnader og vurdere tiltak for å sikre en fortsatt god dekningsgrad og anvendelse av ressursene. Potensialet speilet i våre kommuneanalyser er ikke egnet til bruk i f.eks. budsjettbehandlinger og salderinger.

En samlet gjennomgang av kommunen sine kostnader viser at det er mulig å frigjøre ca. 37,1 millioner kroner ved å innføre beste praksis på de fire omtalte tjenestene. Det utgjør i tilfelle om lag 15 prosent av dagens kostnader til produksjon. Som en illustrasjon vil frigjorte ressurser kunne brukes til drift av ca. 55 nye sykehjemsplasser.

NHO Service håper at denne relativt enkle analysen med tilhørende nøkkeltall kan bidra til at kommunen finner det interessant å foreta en grundigere analyse av egne kostnader på de nevnte områder, og ikke minst sammenligne disse med beste praksis. Som nevnt innledningsvis så vil dette være nødvendig for konkret sammenligning av spesielt kostnader pr. sykehjemsplass. Bistand til mer detaljerte analyse kan fås ved å kontakte NHO Service. Flere hjelpemidler til å foreta mer detaljerte analyser er også tilgjengelig via våre nettsider.»

For at ikke å bli beskyldt for å løpe NHOs ærend gjentas siste setning i 1. avsnitt av oppsummeringen:

«Potensialet speilet i våre kommuneanalyser er ikke egnet til bruk i f.eks. budsjettbehandlinger og salderinger.»

NHO Service tilbyr bistand til å foreta mer detaljerte analyser. I første omgang bør NHO Service inviteres til å redegjøre for sine funn for kommunestyret og den administrative ledelsen i Eidsvoll kommune.

Budsjett 2014 for Eidsvoll kommune *Endringsforslag fra Venstre*
Langtidsplan 2014 - 2017

DRIFT	2014	2015	2016	2017	Totalt 4 år
Utgiftssiden, endringer i 1000 kr.					
Endrede omkostninger lån	340	-1 380	3 493	8 366	10819
Øke driftsramme skole	2 500	2 500	3 000	3 000	11 000
Eidsvoll Læringscenter, styrking	1 600	1 600	1 600	1 600	6 400
Innsatsteam	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Digitalisering hjemmetjenesten	100	100	100	100	400
Hovedverneombud full stilling	400	400	400	400	1600
Tilskudd lag og foreninger	250	250	250	250	1000
Almenkultur	250	250	250	250	1000
Digitale læremidler	400	400	400	400	1600
Opplæring digitale læremidler	100	100	100	100	400
Sommeråpent SFO	120	120	120	120	480
Tilskudd private ungdomsklubber	250	250	250	250	1000
Park Sundtoppen	200				200
TV-overføring kommunale møter	100	20	20	20	160
Ikke innføre eiendomsskatt	-5 000				-5 000
Reduksjon tilskudd DGI	-500	-500	-500	-500	-2000
Reduksjon kommunal ungdomsklubb	-250	250	-250	-250	-500
Reduksjon Vilberg kompetansesenter	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000
Flytende skolegrenser	-500	-500	-500	-500	-2 000
Fleksibel turnusplan	-100	-500	500	-500	-600
Eiendomsforvaltning	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-4 000
Felles ledere på institusjoner		-1 600	-1 600	-1 600	-4 800
Mindre kjøp av eiendom	-350	-350	-350	-350	-1 400
Generell innsparing	-2 000	-3 000	-3 000	-3 000	-11 000
Redusert bevilgning E-stab	-50	-50	-50	-50	-200
Sum endrede driftsutgifter	-3140	-2 640	3 233	7 106	4 559
Inntektssiden (i 1000 kr)					
Øke skatteanslaget 1%		13 200	25 500	39 000	77 700
Øket avkastning everksfondet	500	500	500	500	2 000
Øket statlig tilskudd komp.heving	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Reduksjon overskudd	21 400	5 200	5 200		31 800
Ikke innføring eiendomsskatt	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	-88 000
Sum endrede driftsinntekter	900	-2 100	10 200	18 500	27 500
Overskudd	4 040	540	6 967	11 394	22 941

INVESTERINGER***Forslag til endringer i mill. kr***

Vilberg barneskole og ungdomskole			85 000	85 000	170 000
Kommunale utleieboliger	6 000				6 000

INNDEKNING***Forslag til endringer***

Endret låneopptak	6 000	-30 000	85 000	85 000	146 000
-------------------	-------	---------	--------	--------	----------------

OMDISPONERING FOND

Reduksjon everksfondet	-2 000				-2 000
Fond for forskuttering av tippemidler	2 000				2 000

VERBALFORSLAG:

1. Det opparbeides park på Sundtoppen. I løpet av første halvår 2014 fremlegges en sak for kommunestyret om dette, innenfor rammen av de bevilgninger som gjøres i budsjettet for 2014 og for 2015 i handlingsplanen for 2014 – 2017.
2. Hovedverneombudet i Eidsvoll kommune skal være ansatt i 100% stilling.
3. Det fremlegges en sak for kommunestyret i løpet av 2014 om investeringer til nye skoler på Vilberg bør finansieres gjennom opplåning eller reduksjon av kommunens fond.
4. Organisasjonen NHO Service inviteres til å redegjøre for kommunestyret om funnene i rapporten «Sammen for velferd i Eidsvoll kommune» fra 2013, om hvordan innføring av «Beste praksis» kan frigjøre ressurser til å bedre kommunens velferdstilbud.
5. For å benytte seg av tilskuddet fylkeskommunen har etablert for ladepunkter for elbiler bør det legges frem et forslag til plan for kommunestyret i 2014, for etablering av slike ladepunkter i Sundet, på Råholt og i resten av kommunen.
6. Det fremlegges en sak for kommunestyret tidlig i 2014 med forslag til inndekning av manglende beløp på kr 1,2 mill ved Eidsvoll Ressurscenter.
7. For å styrke den psykososiale kompetansen på skolene og bistå lærerne i utenomfaglige problemstillinger, skal det ansettes flere miljøarbeidere. Miljøarbeiderne skal ikke være dedikert til én skole, men være forberedt på å bistå der behovet er størst.
8. Det fremlegges en analyse for kommunestyret, om oppbygging av bestillerkompetanse og ansvar for gjennomføring av IKT-prosjekter i egen organisasjon.
9. I forbindelse med evalueringen av DGI og eStab ber kommunestyret om at konkurranseutsetting av kommunenes IKT-drift blir vurdert.